

Pensjonistforbundet

Mai
2025

Kundenes fripoliseregnskap 2024

EN GJENNOMGANG AV LIVSELSKAPENES ÅRSRAPPORTER FOR 2024

*«Vi kjenner ikke til noen andre
pensjonsforvaltere i Norge eller andre land
som forvalter pensjonskapital med
avkastning til kundene som ligger under
innskuddsrenten i bankene.»*

Sammendrag

- Fem livsforsikringsselskaper forvalter pensjonsrettigheter i form av fripolis for nåværende og tidligere ansatte i private foretak. Ved utgangen av 2024 hadde fripolisene en verdi på til sammen 312 milliarder kroner.
- I gjennomsnitt ble fripolisene i 2024 tilført en avkastning (rente) på 3,7 %. Til sammenligning gir bankene mellom 4,75 og 5 % på høyrentekontoer.
- Det er stor forskjell på avkastningen som kundene får på fripolisene i de fem livselskapene:

Sparebank 1 Forsikring	4,7 %
Nordea Liv	4,1 %
Gjensidige Pensjonsforsikring	4,1 %
DNB Liv	3,9 %
Storebrand Liv	3,4 %

- Storebrand og DNB dominerer markedet med en andel på til sammen 84 %. De vil derfor i stor grad påvirke gjennomsnittlig avkastning.
- I gjennomsnitt ble pensjonsytelsene økt med 0,6 % i 2024.
- Det er også her stor forskjell mellom livselskapene:

Sparebank 1 Forsikring	+ 1,7 %
Nordea Liv	+ 1,0 %
Gjensidige Pensjonsforsikring	+ 0,8 %
DNB Liv	+ 0,7 %
Storebrand Liv	+ 0,4 %

- Konsumprisindeksen økte i 2024 med 3,1 %. Når ytelsene samtidig stiger med bare 0,6 % betyr det 7,6 milliarder kroner i tapt kjøpekraft på fripolisene i livselskaper.

Kundenes fripoliseregnskap 2024

Kort fortalt

Fripoliseregnskapet er utarbeidet med sikte på å få frem:

Hvor stor avkastning er tilført fripolisene?

Hvor mye øker pensjonsytelsene?

Vi har hentet informasjon fra selskapenes årsrapporter for 2024, og alle fem selskapene har fått anledning til å gå gjennom og eventuelt korrigere tallene. Utrekningene under overskriften «Oppregulering av pensjonsytelser» er gjort av oss. For å kunne sammenligne selskapene er alle tall også satt opp som prosent av gjennomsnittlig premiereserve. Hele regnskapet er gjengitt på side 7.

Kundenes fripoliser blir hvert år tilført den garanterte renten. Den inngår i finansieringen av de fastsatte pensjonsytelsene. I tillegg blir fripolisen tilført en andel av overskuddet fra forvaltning av fripolisene. Dette beløpet blir omregnet til økte pensjonsytelser.

Den garanterte renten og kundens andel av overskuddet blir til sammen avkastningen som kunden får på sin fripolise. Den kan sammenlignes med renten som kunder får på en innskuddskonto i bankene.

Fra og med 2024 er all bufferkapital samlet i et bufferfond. Overføring til kundene fra bufferfondet blir medregnet i kundenes andel av overskuddet. Den tilsvarende overføringen fra tilleggsavsetningene var tidligere ikke oppgitt noe sted. Denne endringen gjør at vi nå kan vise nøyaktig hvor stor avkastning kundene får i hvert selskap.

Nedenstående tabell viser avkastning til kundene i 2024. Vi viser også hvor stor markedsandel hvert livselskap har. Storebrand og DNB dominerer markedet. Gjennomsnittlig avkastning for fripoliser i livselskapene bestemmes derfor først og fremst av disse to selskapenes resultater.

	<u>Avkastning</u>	<u>Markedsandel</u>
Storebrand Liv	3,4 %	43,0 %
DNB Liv	3,9 %	41,2 %
Nordea Liv	4,1 %	11,7 %
Sparebank 1 Forsikring	4,7 %	3,0 %
Gjensidige	4,1 %	1,2 %
Pensjonsforsikring		
Gjennomsnitt for livselskapene	3,7 %	100 %

Bankene gir en innskuddsrente på mellom 4,75 og 5 % på høyrentekontoer. At fripolisene ligger så langt under er oppsiktsvekkende, spesielt når en tar i betraktning at hele poenget med å ha egne pensjonsprodukter er at pensjonskapital kan forvaltes langsiktig og med vesentlig bedre avkastning enn det en kan få på bankinnskudd.

I vårt fripoliseregnskap viser vi også hvor mye pensjonsytelsene økes som følge av resultatet i 2024:

Pensjonsytelsene øker med	
Storebrand Liv	0,4 %
DNB Liv	0,7 %
Nordea Liv	1,0 %
Sparebank 1 Forsikring	1,7 %
Gjensidige Pensjonsforsikring	0,8 %
Gjennomsnitt for livselskapene	0,6 %

Konsumprisindeksen økte i 2024 med 3,1 %. Det betyr at fripolisenes kjøpekraft falt med 7,6 milliarder kroner.

Pensjonistforbundets kommentarer

Vi kjenner ikke til noen andre pensjonsforvaltere i Norge eller andre land som forvalter pensjonskapital med avkastning til kundene som ligger under innskuddsrenten i bankene. Slik sett er fripoliser i norske livselskaper noe helt for seg selv. Det er to årsaker:

1. Livselskapene forvalter fripolisekapitalen kortsiktig og med lav risiko, det vil si med lite aksjer
2. Kundene får utbetalt en for liten andel av overskuddet

Punkt 2 er lettest å rette opp. Bufferfondet er fordelt på kundene, men bare en svært liten del av fondet blir utbetalt til kundene i løpet av deres levetid.

Pensjonistforbundet gjentar sitt krav om et strakstiltak som sørger for at kundens andel av bufferfondet blir utbetalt i samme tempo som utbetalingene fra premiereserven. Det vil si at den årlige utbetalingen fra bufferfondet må utgjøre samme prosent av bufferfondet som den årlige utbetalingen fra premiereserven utgjør i prosent av premiereserven. Beløpet må utbetales direkte til kunden og ikke benyttes til ny premie for en ny forsikringsdekning, slik regelen er i dag.

Pensjonistforbundet mener videre at det må nedsettes et utvalg med solid faglig kompetanse som skal komme med forslag til en ny struktur for forvaltningen av fripolisene.

Dagens regelverk bygger på en tro på at fripolisene ivaretas best av kommersielle livselskaper som forvalter pengene kortsiktig i et marked med sterk konkurranse. Alle må nå innse at regelverket er mislykket. Kortsiktig forvaltning har ført til altfor lav avkastning. Konkurransen har opphørt. Kundene sitter fastlåst og kan ikke flytte noe sted. Livselskapene har fått et monopol på hver sin del av markedet.

Pensjonskapital egner seg ikke for kortsiktig forvaltning. I alle land vi kjenner til, blir tjenestepensjon med fastsatte ytelser forvaltet av pensjonskasser eller av livselskaper som forvalter midlene i en form for kollektiv pensjonskasse. Erfaringene etter endringene i 2008 er at de norske private pensjonskassene i gjennomsnitt har forvaltet kapitalen med 2,5 prosentpoeng bedre avkastning hvert år enn det de norske livselskapene har oppnådd. Det er unødvendig med flere bevis på at dagens modell må forandres.

Utvalget kan ta utgangspunkt i Fafos rapport 2018:13 «Ikke som forventet», som ble utarbeidet på oppdrag fra LO, Fagforbundet og Pensjonistforbundet.

Utfyllende opplysninger knyttet til enkelte poster i fripoliseregnskapet

Finansinntektene omfatter både avkastning av premiereserven og bufferfondet. Når vi setter dette tallet i forhold til bare premiereserven, blir prosenttallet i vår oppstilling høyere enn den faktiske avkastningen. Livselskapene har i årsrapportene for 2024 oppgitt følgende avkastning på fripolisekapitalen:

Storebrand	4,4 %
DNB	4,3 – 4,8 % (tre ulike porteføljer)
Nordea	4,3 – 4,8 % (to ulike porteføljer)
Sparebank 1	5,3 %
Gjensidige	4,0 %

Til sammenligning har de største private pensjonskassene følgende avkastning i 2024:

Equinor Pensjonskasse	10,7 %
Telenor Pensjonskasse	8,8 %
Norsk Hydros Pensjonskasse	10,4 %
MP Pensjon (TINE)	18,4 %

Avkastningen har sammenheng med hvor mye av pensjonskapitalen som plasseres i aksjer. Livselskapene har oppgitt følgende aksjeandeler pr 31.12 (tall i prosent):

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Storebrand	10,0	4,0
DNB	12,4	7,9
Nordea	12,1	11,3
Sparebank 1	15,9	17,0
Gjensidige	0,3	0,0

Til sammenligning har pensjonskassene disse aksjeandelene (tall i prosent):

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Equinor Pensjonskasse	38,8	38,2
Telenor Pensjonskasse	42,6	40,0
Norsk Hydros Pensjonskasse	56,0	55,5
MP Pensjon (TINE)	51,2	51,4

Beløp som er ført til bufferfondet er et netto beløp som fremkommer slik: Andelen av avkastningsoverskuddet som føres til bufferfondet minus det beløp som trekkes ut av bufferfondet som inntekt til kundene og livselskapet. Kundenes andel av denne inntekten er inkludert i kunders andel av avkastningsresultatet.

(Bufferfondet er definert som kundenes penger, men det er bare den delen av fondet som gjøres om til pensjonsytelser som kunden har nytte av. Faktum er at en svært liten del av bufferfondet blir utbetalt til kundene. For det første skal bufferfondet dekke eventuelle avkastningsunderskudd. Vi skal ikke lenger tilbake enn til 2022 og 2023 for å se at bufferkapitalen (tilleggsavsetninger) ble tappet for til sammen henholdsvis 3,5 og 2,8 milliarder kroner for å dekke avkastningsunderskudd i disse to årene. For det andre er det lagt inn store utsettelse i utbetaling fra den gjenværende del av fondet. I beste fall vil en kunde i Storebrand i løpet av de 10 første årene som pensjonist bare få utbetalt 6 % av fondet, og en kunde i DNB 8 %.)

På fjerde siste linje er det oppgitt hvor mye pensjonsytelsene reduseres med som følge av at tre av livselskapene regner om overskudd til pensjonsytelser med lavere rente enn den garanterte renten. Vi har tatt utgangspunkt i at en fripolisekunde på 67 år får utbetalt pensjon over 22 år, og har beregnet hvor mye lavere årlig pensjon kunden får når det benyttes en lavere rente.

For å ta et eksempel: Storebrand regner om overskudd til ny pensjon med 0,5 % rente. Det gir 23,5 % mindre pensjon enn om en hadde benyttet den gjennomsnittlige garanterte

renten, som i Storebrand er på 3,03 %. Nåverdien av de økte ytelsene blir redusert tilsvarende.

På siste linje har vi lagt sammen den garanterte renten og den faktiske verdien av tilført overskudd. Dette er avkastningen som fripolisene er tilført i 2024. Her er som nevnt også overføring til kundene fra bufferfondet tatt med.

Mai
2025

Pensjonistforbundet

Kundenes fripoliseregnskap
2024

Pensjonistforbundet
Torggata 15, 0181 Oslo
